

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ АДАПТАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ ДО ПОТРЕБ РИНКУ ПРАЦІ ТА ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

*Болдовська К.П., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Сучасні економічні умови, зокрема розвиток технологій, цифровізація економічних процесів та глобалізація, суттєво впливають на вимоги до підготовки кадрів, особливо в галузі економічних дисциплін. Ринок праці висуває нові вимоги до знань і навичок економістів, що спонукає заклади вищої освіти адаптувати навчальні програми. В умовах цифрових трансформацій важливо інтегрувати цифрові та інформаційно-комунікаційні навички у підготовку економістів, адже це дозволить майбутнім фахівцям ефективно працювати у швидкозмінному інформаційному середовищі.

Метою даної роботи є аналіз проблем відповідності навчальних програм економічних спеціальностей вимогам ринку праці та цифрових трансформацій, а також обґрунтування необхідності розширення цифрових навичок у підготовці фахівців.

Сучасний ринок праці вимагає від економістів не лише традиційних знань у галузях фінансів, менеджменту, бухгалтерського обліку та економічного аналізу, а й більш динамічних та технічно-орієнтованих компетенцій.

Відтак, у контексті забезпечення відповідності освітніх програм вимогам сучасного ринку праці, низку актуальних проблем у підготовці кадрів можна визначити у такий спосіб:

1. Застарілість навчальних програм. Багато освітніх програм у сфері

економіки залишаються незмінними протягом десятиліть, що значно знижує їхню релевантність. Це спричиняє відставання випускників від вимог сучасного ринку праці.

2. Недостатність практичних знань і навичок. Сучасний ринок праці вимагає від випускників готовності до реальних викликів бізнесу, що передбачає розвиток аналітичних, стратегічних і комунікативних навичок, необхідних для виконання управлінських функцій.

3. Нестача міждисциплінарних компетенцій. Умови цифрової економіки вимагають від фахівців вміння працювати на стику різних дисциплін, наприклад, економіки та ІТ, економіки та права тощо.

Адаптація освітніх програм до сучасних умов передбачає не лише оновлення змісту дисциплін, але й нові підходи до викладання і оцінювання знань, зокрема інтерактивні методи навчання та інтеграцію професійного досвіду через стажування та співпрацю з бізнесом.

За умов цифрової трансформації бізнес-середовища потреба у цифрових навичках для економістів стала надзвичайно високою. Знання цифрових технологій забезпечує фахівцям переваги у сфері аналітики, управління даними та автоматизації процесів. Відтак, розширення цифрових навичок стає ключовим компонентом підготовки економістів. На основі цього виділяються такі напрями розвитку цифрових компетенцій:

1. Навички роботи з великими даними та бізнес-аналітикою. Великий обсяг даних, з якими працюють сучасні компанії, вимагає навичок роботи із сучасними аналітичними платформами (Power BI, Tableau тощо), а також базових знань у галузі Data Science (науки про дані).

2. Знання програмування та автоматизації процесів. Основи програмування, наприклад, в Python або R, можуть значно підвищити конкурентоспроможність випускників, оскільки автоматизація та аналітика сьогодні займають центральне місце у багатьох компаніях.

3. Компетенції у сфері цифрового маркетингу та електронної

комерції. Сьогодні велика кількість економічних процесів реалізується онлайн, що створює попит на фахівців, які розуміють принципи роботи з пошуковою оптимізацією сайту (SEO), контекстною рекламою, соціальними мережами та онлайн-продажами.

Зміни в освітніх програмах економічних спеціальностей повинні забезпечувати майбутнім фахівцям економічні знання, що відповідають вимогам цифрової економіки. Відповідно, шляхи адаптації освітніх програм до умов цифрової економіки мають, серед іншого, передбачати такі основні кроки:

1. Інтеграція до освітніх програм підготовки фахівців-економістів спеціалізованих курсів. Наприклад, «Цифрова економіка», «Основи даталогії для економістів», «Цифровий маркетинг та електронна комерція» могли б забезпечити здобувачам додаткові знання та навички, необхідні на сучасному ринку праці.

2. Використання інтерактивних методів навчання. Кейс-стаді, симуляції, стажування дозволяють отримати практичний досвід у навчальному процесі та краще засвоїти новітні інструменти та підходи.

3. Розширення можливостей для дистанційного та змішаного навчання. Дистанційні форми навчання з використанням цифрових платформ надають здобувачам доступ до курсів провідних університетів і платформ, таких як Coursera, edX, що дозволяє отримувати актуальні знання в режимі реального часу.

4. Стажування та співпраця з бізнесом. Важливим елементом підготовки економістів є партнерство з компаніями для стажувань, де здобувачі можуть застосовувати теоретичні знання в реальних умовах.

Отже, враховуючи швидкість змін на ринку праці та розвиток цифрових технологій, система економічної освіти потребує суттєвого оновлення. Адаптація освітніх програм, розширення цифрових навичок, інтеграція практичного досвіду в навчання допоможуть підготувати

фахівців, здатних ефективно працювати в умовах цифрової економіки. Заклади вищої освіти повинні активно переглядати програми, враховуючи потреби роботодавців, щоб забезпечити конкурентоспроможність випускників.

Таким чином, впровадження цифрових компетенцій і адаптація навчальних програм до потреб ринку праці є ключовими чинниками, які дозволять підготувати економістів нового покоління, готових до викликів сучасного ринку.

УДК - 811.161.2'37:656:001.4

МОДИФІКАЦІЯ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВИМУШЕНОГО ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

*Нікуліна Н.В., канд. філол. наук, доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Воєнні дії на теренах України стали вагомою підставою до зміни освітньо-виховного процесу передусім на прифронтових територіях, до яких, на жаль, віднесено й загально визнану студентську столицю нашої держави — місто Харків.

Дистанційний формат навчання вимусив викладачів змінити традиційні заняття в аудиторіях, де всі студенти могли бути охоплені увагою й живим спілкуванням із викладачем, на онлайніві заняття з неможливістю проконтролювати кожного студента під час навіть практичного заняття. Центровим постало питання про зворотну (від студентів) комунікацію, про важливість зацікавити навчальним предметом